

Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (neljäs jaosto)

27 päivänä huhtikuuta 2016 *

Ennakkoratkaisupyyntö — Yhteinen tullitariffi — Asetus (EY) N:o 1186/2009 — 3 artikla — Tuontitullittomuus — Henkilökohtainen omaisuus — Asuinpaikan muuttaminen kolmannesta maasta jäsenvaltioon — Vakituisen asuinpaikan käsite — Tilanne, jossa vakituinen asuinpaikka on samanaikaisesti jäsenvaltiossa ja kolmannessa maassa, ei ole mahdollinen — Vakituisen asuinpaikan määrittämisperusteet

Asiassa C-528/14,

jossa on kyse SEUT 267 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyyntöstä, jonka Hoge Raad der Nederlanden (Alankomaiden ylin tuomioistuin, Alankomaat) on esittänyt 14.11.2014 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen 21.11.2014, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

X

vastaan

Staatssecretaris van Financiën,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (neljäs jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja T. von Danwitz sekä tuomarit C. Lycourgos, E. Juhász, C. Vajda ja K. Jürimäe (esittelevä tuomari),

julkisasiamies: H. Saugmandsgaard Øe,

kirjaaja: A. Calot Escobar,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

- X, edustajanaan adviseur B. J. B. Boersma,
- Alankomaiden hallitus, asiamiehinään M. Bulterman ja M. Noort,
- Euroopan komissio, asiamiehinään L. Grønfeldt ja H. Kranenborg,

kuultuaan julkisasiamiehen 17.12.2015 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

* Oikeudenkäyntikieli: hollanti.

tuomion

- 1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee yhteisön tullittomuusjärjestelmän luomisesta 16.11.2009 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1186/2009 (EUVL L 324, s. 23) 3 artiklan tulkintaa.
- 2 Tämä pyyntö on esitetty asiassa, jossa asianosaisina ovat yhtäältä X ja toisaalta Staatssecretaris van Financiën (valtiovarainasioiden valtiosihteri) ja joka koskee sitä, että viimeksi mainittu on evännyt X:ltä henkilökohtaisen omaisuuden siirtämisen Qatarista Alankomaihin tuontitullittomasti.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Direktiivi 83/182/ETY

- 3 Yhteisön alueella tiettyjen kulkuneuvojen väliaikaisessa maahantuonnissa sovellettavista verovapautuksista 28.3.1983 annetun neuvoston direktiivin 83/182/ETY (EYVL L 105, s. 59), sellaisena kuin se on muutettuna 20.11.2006 annetulla neuvoston direktiivillä 2006/98/EY (EUVL L 363, s. 129; jäljempänä direktiivi 83/182), 7 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Tätä direktiiviä sovellettaessa ’pysyvällä asuinpaikalla’ tarkoitetaan paikkaa, jossa henkilö asuu pysyvästi eli vähintään 185 päivää kalenterivuodessa henkilökohtaisten ja ammatillisten siteidensä vuoksi, tai jos on kyse henkilöstä, jolla ei ole ammatillisia siteitä, henkilön ja tämän asuinpaikan välisten tiiviiden henkilökohtaisten siteiden vuoksi.

Jos henkilön ammatilliset siteet ovat muualla kuin tämän henkilökohtaiset siteet ja tämä sen vuoksi joutuu oleskelemaan vuorotellen kahdessa tai useammassa jäsenvaltiossa sijaitseissa paikoissa, henkilön pysyvänä asuinpaikkana on pidettävä sitä, jossa tämän henkilökohtaiset siteet ovat, jos tämä palaa sinne säännöllisesti. – –”

Direktiivi 83/183/ETY

- 4 Luonnollisten henkilöiden henkilökohtaisen omaisuuden lopullisessa maahantuonnissa jäsenvaltiosta sovellettavista verovapauksista 28.3.1983 annetun neuvoston direktiivin 83/183/ETY (EYVL 105, s. 64), joka on kumottu luonnollisten henkilöiden henkilökohtaisen omaisuuden lopullisessa tuonnissa jäsenvaltiosta sovellettavista verovapauksista 25.5.2009 annetun neuvoston direktiivin 2009/55/EY (EUVL L 145, s. 36), 6 artiklan 1 kohdan sisältö oli samanlainen kuin direktiivin 83/182 7 artiklan 1 kohdan.

Asetus N:o 1186/2009

- 5 Asetuksella N:o 1186/2009 on kumottu yhteisön tullittomuusjärjestelmän luomisesta 28.3.1983 annettu neuvoston asetukset (ETY) N:o 918/83 (EYVL L 105, s. 1).
- 6 Asetuksen N:o 1186/2009 kolmannessa ja neljännessä perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:

”(3) – – maksujärjestelmä ei – – ole perusteltavissa tietyissä tarkoin määritellyissä olosuhteissa, kun tavaroiden tuonnin erityisedellytykset eivät vaadi talouden suojelemiseksi tavallisesti toteutettavia toimenpiteitä.

(4) Olisi säädettävä, kuten useimmissa tullialaa koskevissa laeissa on yleensä säädetty, että tällaisissa tapauksissa maahantuonnissa voidaan soveltaa tullittomuusjärjestelmää, jolla tavarat vapautetaan niihin tavallisesti sovellettavista tuontimaksuista.”

7 Kyseisen asetuksen 2 artiklan 1 kohdan c alakohdan sanamuoto on seuraava:

” – – Henkilökohtaisen omaisuuden luonne tai määrä ei saa ilmentää mitään kaupallista tarkoitusta.”

8 Kyseisen asetuksen 3 artiklassa säädetään seuraavaa:

”Jollei 4–11 artiklan säännöksistä muuta johdu, tuontitullittomuus myönnetään vakituisen asuinpaikkansa yhteisön tullialueelle muuttavien luonnollisten henkilöiden tuomalle henkilökohtaiselle omaisuudelle.”

9 Mainitun asetuksen 4 artiklassa säädetään seuraavaa:

”Tullittomuus rajoittuu henkilökohtaiseen omaisuuteen, joka:

a) olosuhteiden mukaan perusteltuja erityistapauksia lukuun ottamatta on ollut asianomaisen omistuksessa ja, jos kyse on muista kuin kulutustavaroista, on ollut asianomaisen käytössä entisessä vakituksessa asuinpaikassa vähintään kuuden kuukauden ajan ennen päivää, jona asianomaisen vakituinen asuinpaikka on lakannut olemasta kyseisessä kolmannessa maassa;

b) on tarkoitettu samaan käyttöön uudessa vakituksessa asuinpaikassa.

– –”

10 Asetuksen N:o 1186/2009 5 artiklan 1 kohdan sanamuoto on seuraava:

”Vapautusta voidaan soveltaa ainoastaan henkilöihin, joilla on ollut pysyvä asuinpaikka yhteisön ulkopuolella keskeytyksettä vähintään kaksitoista kuukautta.”

11 Asetuksen 7 artiklan 1 kohdan mukaan tullittomuus myönnetään vain henkilökohtaiselle omaisuudelle, joka ilmoitetaan vapaaseen liikkeeseen kahdentoista kuukauden kuluessa siitä päivästä, jona asianomainen on muuttanut vakituksessa asuinpaikkansa Euroopan unionin tullialueelle.

12 Mainitun asetuksen 9 artiklassa säädetään mahdollisuudesta myöntää tullittomuus vapaaseen liikkeeseen ilmoitetulle henkilökohtaiselle omaisuudelle ennen kuin asianomainen on muuttanut vakituksessa asuinpaikkaansa unionin tullialueelle, jos asianomainen sitoutuu sijoittautumaan sinne tosiasiallisesti kuuden kuukauden kuluessa.

13 Saman asetuksen 10 artiklassa säädetään, että jos asianomainen lähtee ammatillisten velvoitteidensa vuoksi kolmannelta maasta, jossa hänellä on ollut vakituinen asuinpaikka, muuttamatta samalla vakituista asuinpaikkaansa unionin tullialueelle mutta aikoen muuttaa sen sinne myöhemmin, toimivaltaiset viranomaiset voivat myöntää tullittomuuden henkilökohtaiselle omaisuudelle, jonka asianomainen kuljettaa unionin tullialueelle tässä tarkoituksessa.

14 Asetuksen N:o 1186/2009 11 artiklassa toimivaltaisille viranomaisille annetaan mahdollisuus poiketa tietyin edellytyksin saman asetuksen 3 artiklassa tarkoitetun tuontitullittomuuden soveltamisesta.

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymykset

15 Pääasian valittaja asui ja työskenteli 1.3.2008 saakka Alankomaissa. Hän työskenteli 1.3.2008–1.8.2011 Qatarissa, jossa hänen työnantajansa oli luovuttanut asunnon hänen käyttöönsä. Pääasian valittajalla oli sekä ammatillisia että henkilökohtaisia siteitä kyseiseen kolmanteen maahan. Hänen puolisonsa asui ja työskenteli edelleen Alankomaissa. Puoliso vieraili pääasian valittajan luona kuusi kertaa, ja

vierailujen yhteenlaskettu kesto oli 83 päivää. Pääasian valittaja vietti kyseisen ajanjakson aikana Qatarin ulkopuolella 281 päivää, joiden aikana hän vieraili puolisonsa, täysi-ikäisten lastensa ja sukulaistensa luona Alankomaissa sekä lomaili muissa valtioissa.

- 16 Pääasian valittaja haki Alankomaihin paluutaan varten Alankomaiden viranomaisilta lupaa saada tuoda henkilökohtaisen omaisuutensa Qatarista unionin alueelle asetuksen N:o 1186/2009 3 artiklan mukaisesti tuontitullittomasti. Veroviranomainen epäsi luvan sillä perusteella, että kyseessä ei ollut mainitussa artiklassa tarkoitettu tilanne, jossa asianomainen muuttaa vakituiseen asuinpaikkansa Alankomaihin. Veroviranomaisen mukaan hänen vakituinen asuinpaikkansa oli säilynyt koko Qatarin-oleskelun keston ajan Alankomaissa, joten hänen vakituinen asuinpaikkansa ei koskaan ollut Qatarissa.
- 17 Pääasian valittaja nosti kyseisestä epäämispäätöksestä kanteen Rechtbank te Haarlemissa (Haarlemiin alioikeus), joka hyväksyi hänen vaatimuksensa. Veroviranomainen valitti kyseisestä tuomiosta Gerechthof Amsterdamiin (Amsterdamin ylioikeus). Mainittu ylioikeus muistutti siitä, että unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan vakituinen asuinpaikka on paikka, jossa on asianomaisen henkilön etujen pysyvä keskus. Kyseinen tuomioistuin totesi seuraavaksi, että kun otettiin huomioon pääasian valittajan henkilökohtaiset ja ammatilliset siteet, ei ollut mahdollista määrittää, missä hänen etujensa pysyvä keskus oli. Mainittu tuomioistuin katsoi tuossa tilanteessa, että etusija oli annettava henkilökohtaisille siteille, joten asianomaisena ajanjaksona pääasian valittajan vakituinen asuinpaikka ei ollut Qatarissa vaan Alankomaissa.
- 18 Pääasian valittaja valitti kyseisestä ratkaisusta kassaatiomenettelyssä ennakkoratkaisupyynnön esittäneeseen tuomioistuimeen. Mainittu tuomioistuin huomautti ensiksi, ettei asetukseen N:o 1186/2009 sisälly vakituiseen asuinpaikan käsitteen määritelmää, minkä jälkeen se totesi, että valituksenalaisessa tuomiossa esitetty arvio johti kysymykseen siitä, oliko pääasian valittajalla ollut asianomaisena ajanjaksona vakituinen asuinpaikka sekä Alankomaissa että Qatarissa. Kansallinen tuomioistuin korosti, että kyseisen asetuksen tavoitteet eivät vaikuttaneet olevan nyt käsiteltävän asian kaltaisessa tapauksessa esteenä sille, että vakituinen asuinpaikka voi olla samaan aikaan sekä Alankomaissa että Qatarissa, eivätkä myöskään kyseisen asetuksen 3 artiklassa säädetyn tullittomuuden soveltamiselle silloin, kun pääasian valittajan asuinpaikka lakkasi olemasta Qatarissa ja hän muutti tuossa yhteydessä henkilökohtaisen omaisuutensa Qatarista Alankomaihin.
- 19 Siinä tapauksessa, että asetusta N:o 1186/2009 olisi tulkittava siten, että siinä suljetaan pois mahdollisuus, että vakituisia asuinpaikkoja voisi olla kaksi, kansallinen tuomioistuin haluaa tietää, mitkä kriteerit on pääasiassa kyseessä olevan kaltaisessa tilanteessa otettava huomioon sen määrittämiseksi, kumpaa asuinpaikkaa on kyseisen asetuksen soveltamisen kannalta pidettävä vakituksena. Kansallinen tuomioistuin pohtii tältä osin, mikä merkitys olisi annettava kriteereille, jotka unionin tuomioistuin on vahvistanut tuomiossa Louloudakis (C-262/99, EU:C:2001:407) ja tuomiossa Alevizos (C-392/05, EU:C:2007:251), kun kyse on direktiivin 83/182 7 artiklan 1 kohdassa ja direktiivin 83/183 6 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun vakituiseen asuinpaikan määrittämisestä ja erityisesti etusijasta, joka tässä määrityksessä annetaan henkilökohtaisille siteille.
- 20 Hoge Raad der Nederlanden (Alankomaiden ylin tuomioistuin) on tässä tilanteessa päättänyt lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:
- ”1) Sisältääkö asetus N:o 1186/2009 sen mahdollisuuden, että luonnollisella henkilöllä voi olla vakituinen asuinpaikka samanaikaisesti sekä jäsenvaltiossa että kolmannessa maassa, ja mikäli näin on, sovelletaanko 3 artiklassa säädettyä tuontitullittomuutta henkilökohtaiseen omaisuuteen, joka muutetaan Euroopan unioniin, kun tämän luonnollisen henkilön vakituinen asuinpaikka lakkaa olemasta kolmannessa maassa?

- 2) Mikäli asetuksessa N:o 1186/2009 suljetaan pois kahden vakituisen asuinpaikan mahdollisuus eikä kaikkien seikkojen arvioinnin perusteella ole mahdollista vahvistaa vakituista asuinpaikkaa, minkä säännön tai perusteiden avulla on mainitun asetuksen soveltamiseksi ratkaistava, missä maassa asianomaisen vakituinen asuinpaikka on nyt käsiteltävänä olevan kaltaisessa tapauksessa, jossa hänellä on sekä henkilökohtaisia että ammatillisia siteitä kolmannessa maassa ja henkilökohtaisia siteitä jäsenvaltiossa?”

Ennakkoratkaisukysymysten tarkastelu

Ensimmäinen kysymys

- 21 Ensimmäisellä kysymyksellään kansallinen tuomioistuin tiedustelee, onko asetuksen N:o 1186/2009 3 artiklaa tulkittava siten, että kyseisen artiklan soveltamisen kannalta luonnollisella henkilöllä voi olla vakituinen asuinpaikka samanaikaisesti jäsenvaltiossa ja kolmannessa maassa. Jos tähän kysymykseen vastataan myöntävästi, kansallinen tuomioistuin tiedustelee myös, sovelletaanko mainitussa artiklassa säädettyä tuontitullittomuutta henkilökohtaiseen omaisuuteen, jonka kyseinen luonnollinen henkilö tuo unioniin, kun hänen vakituinen asuinpaikkansa lakkaa olemasta kolmannessa maassa.
- 22 Koska asetus N:o 1186/2009 ei sisällä kyseisen asetuksen 3 artiklassa olevan vakituisen asuinpaikan käsitteen määritelmää, kyseisen artiklan merkityksen määrittämiseksi on otettava huomioon samanaikaisesti sen sanamuoto, asiayhteys ja tavoitteet (tuomio Angerer, C-477/13, EU:C:2015:239, 26 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 23 Asetuksen N:o 1186/2009 3 artiklan sanamuodosta on todettava yhtäältä, että sanoja ”vakituinen asuinpaikka” käytetään siinä yksikössä, mikä tuntuisi vahvistavan, että luonnollisella henkilöllä voi tietyllä hetkellä olla vain yksi vakituinen asuinpaikka. Toisaalta kyseisessä artiklassa asetetaan tuontitullittomuuden myöntämisen edellytykseksi se, että vakituinen asuinpaikka muutetaan kolmannesta maasta unionin tullialueelle. Kuten julkisasiamies on todennut ratkaisuehdotuksensa 37 kohdassa, verbin ”muuttaa” käyttö edellyttää välttämättä vakituisen asuinpaikan siirtämistä paikasta, joka on kyseisen alueen ulkopuolella, paikkaan, joka on kyseisellä alueella, ja on siten esteenä sille, että saman ajanjakson kuluessa yksi vakituinen asuinpaikka voisi olla jäsenvaltiossa ja toinen kolmannessa maassa.
- 24 Asetuksen N:o 1186/2009 3 artiklan asiayhteydestä on todettava, että kyseisen asetuksen 4, 5, 7 ja 9–11 artiklassa, jotka koskevat nimenomaisesti mainitun asetuksen 3 artiklassa säädetyn tullittomuuden soveltamisedellytyksiä, käytetään myös sanoja ”vakituinen asuinpaikka” yksikössä. Sama koskee asetuksen muita artikloja, joissa käsite ”vakituinen asuinpaikka” esiintyy.
- 25 Asetuksen N:o 1189/2009 4, 7 ja 9–11 artiklan muotoilu tukee vakituisen asuinpaikan käsitteen sellaista tulkintaa, jonka mukaan luonnollisella henkilöllä voi tietyllä hetkellä olla ainoastaan yksi vakituinen asuinpaikka. Kyseisen asetuksen 4 artiklassa säädetään näin ollen ensinnäkin, että tullittomuus rajoittuu henkilökohtaiseen omaisuuteen, joka yhtäältä on ollut asianomaisen käytössä ”entsissä vakituudessa asuinpaikassa” vähintään kuuden kuukauden ajan ennen päivää, jona ”asianomaisen vakituinen asuinpaikka” on lakannut olemasta kyseisessä kolmannessa maassa, ja joka toisaalta on tarkoitettu samaan käyttöön ”uudessa vakituudessa asuinpaikassa”. Mainitun asetuksen 7, 9 ja 10 artiklassa viitataan seuraavaksi samaan tapahtumasarjaan, jonka aikana asianomainen ensiksi luopuu vakituudesta asuinpaikastaan kolmannessa maassa ja sen jälkeen perustaa sen unionin tullialueelle. Asetuksen N:o 1186/2009 11 artiklassa käytetään verbiä ”muuttaa”, jota käytetään myös kyseisen asetuksen 3 artiklassa, kuvailemaan vakituisen asuinpaikan siirtämistä kolmannesta maasta jäsenvaltioon.

- 26 Siltä osin kuin on kyse asetuksen N:o 1186/2009 tavoitteista, kyseisen asetuksen kolmannessa perustelukappaleessa täsmennetään, että tullittomuudesta on säädetty, koska ”maksujärjestelmä ei – – ole perusteltavissa tietyissä tarkoin määritellyissä olosuhteissa, kun tavaroiden tuonnin erityisedellytykset eivät vaadi talouden suojelemiseksi tavallisesti toteutettavia toimenpiteitä”.
- 27 Asetuksen N:o 918/83 toista perustelukappaletta – jonka sisältö on samanlainen kuin asetuksen N:o 1186/2009 kolmannen perustelukappaleen – koskevasta oikeuskäytännöstä ilmenee, että kun unionin lainsäätävä antoi ensiksi mainitun asetuksen, sen tavoitteena oli helpottaa yhtäältä uuden asuinpaikan perustamista jäsenvaltioon ja toisaalta jäsenvaltioiden tulliviranomaisten työtä (tuomio Treimanis, C-487/11, EU:C:2012:556, 24 kohta). Näitä näkökohtia voidaan soveltaa myös asetuksen N:o 1186/2009 osalta, koska unionin lainsäätävä on kyseisellä asetuksella koodifioinut tullittomuusjärjestelmän eri säännökset, mukaan lukien asetuksen N:o 918/83 eri säännökset.
- 28 Tulkinna, jonka mukaan luonnollisella henkilöllä voi olla samanaikaisesti kaksi asetuksen N:o 1186/2009 3 artiklassa tarkoitettua vakituista asuinpaikkaa – yksi kolmannessa maassa ja toinen jäsenvaltiossa –, ei voida katsoa olevan sen tavoitteen mukainen, että helpotetaan uuden asuinpaikan perustamista jäsenvaltioon.
- 29 Kun edellä esitetyt näkökohdat otetaan huomioon, ensimmäiseen kysymykseen on vastattava, että asetuksen N:o 1186/2009 3 artiklaa on tulkittava siten, että kyseisen artiklan soveltamisen kannalta luonnollisella henkilöllä ei voi olla vakituista asuinpaikkaa samanaikaisesti jäsenvaltiossa ja kolmannessa maassa. Kun tämä vastaus otetaan huomioon, ensimmäisen kysymyksen toiseen osaan ei ole aihetta vastata.

Toinen kysymys

- 30 Toisella kysymyksellään kansallinen tuomioistuin tiedustelee, minkä kriteerien perusteella asetuksen N:o 1186/2009 3 artiklassa tarkoitettu vakituinen asuinpaikka on määritettävä tilanteessa, josta on kyse pääasiassa ja jossa asianomaisella on kolmannessa maassa sekä henkilökohtaisia että ammatillisia siteitä ja jäsenvaltiossa henkilökohtaisia siteitä.
- 31 Aluksi on palautettava mieleen, että unionin oikeuden eri aloilla luodun vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan vakituksena asuinpaikkana pidetään paikkaa, jossa asianomaisella henkilöllä on etujensa pysyvä keskus (ks. analogisesti tuomio Schäflein v. komissio, 284/87, EU:C:1988:414, 9 kohta; tuomio Ryborg, C-297/89, EU:C:1991:160, 19 kohta; tuomio Louloudakis, C-262/99, EU:C:2001:407, 51 kohta; tuomio Alevizos, C-392/05, EU:C:2007:251, 55 tuomio; tuomio I, C-255/13, EU:C:2014:1291, 44 kohta ja tuomio B., C-394/13, EU:C:2014:2199, 26 kohta).
- 32 Oikeuskäytännössä on katsottu myös, että kun määritetään vakituista asuinpaikkaa asianomaisen henkilön etujen pysyvänä keskuksena, on otettava huomioon kaikki merkitykselliset tosiseikat (ks. analogisesti tuomio Schäflein v. komissio, 284/87, EU:C:1988:414, 10 kohta; tuomio Ryborg, C-297/89, EU:C:1991:160, 20 kohta; tuomio Louloudakis, C-262/99, EU:C:2001:407, 55 kohta; tuomio Alevizos, C-392/05, EU:C:2007:251, 57 kohta ja tuomio I, C-255/13, EU:C:2014:1291, 45 ja 46 kohta).
- 33 Tuomiossa Louloudakis (C-262/99, EU:C:2001:407) ja tuomiossa Alevizos (C-392/05, EU:C:2007:251) – joiden merkityksellisyyttä kansallinen tuomioistuin pohtii toisen kysymyksensä yhteydessä siltä osin kuin on kyse asetuksen N:o 1186/2009 3 artiklassa tarkoitettuna vakituksena asuinpaikan määrittämisestä – unionin tuomioistuin on todennut direktiivin 83/182 7 artiklan 1 kohdan ja direktiivin 83/183 6 artiklan 1 kohdan osalta, että ne merkitykselliset tosiseikat, jotka on otettava huomioon vakituksena asuinpaikan määrittämiseksi asianomaisen henkilön etujen pysyvänä keskuksena, sisältävät muun muassa kyseisen henkilön ja hänen perheenjäsenensä fyysisen läsnäolon, hänen asuntonsa sijaintipaikan, paikan, jossa hänen lapsensa tosiasiallisesti käyvät koulua tai opiskelevat, hänen ansiotyönsä harjoittamispaikan, hänen varallisuusintressiensä sijaintipaikan ja paikan, jossa henkilöllä

- on hallinnolliset siteet viranomaisiin ja sosiaaliturvalaitoksiin, siltä osin kuin nämä seikat osoittavat henkilön halunneen luoda tiettyä vakiintuneisuutta siihen paikkaan, johon hänellä on liityntä, hänen elämäntavastaan ja tavanomaisista sosiaalisista ja ammatillisista suhteistaan johtuvan jatkuvuuden vuoksi (tuomio *Louloudakis*, C-262/99, EU:C:2001:407, 55 kohta ja tuomio *Alevizos*, C-392/05, EU:C:2007:251, 57 kohta).
- 34 Unionin tuomioistuin on kyseisissä tuomioissa lisäksi täsmentänyt, että mikäli merkityksellisten tosiseikkojen kokonaisvaltainen arviointi ei riitä sen paikan paikallistamiseksi, johon henkilö on muodostanut etujensa pysyvän keskuksen, etusija tässä paikallistamisessa on annettava henkilökohtaisille siteille (tuomio *Louloudakis*, C-262/99, EU:C:2001:407, 53 kohta ja tuomio *Alevizos*, C-392/05, EU:C:2007:251, 61 kohta).
- 35 Ennakkoratkaisupyyntöstä ilmenee, että kansallinen tuomioistuin pohtii erityisesti sitä, voidaanko viimeksi mainittua kantaa, eli sitä, että etusija on annettava henkilökohtaisille siteille, soveltaa myös tulkittaessa asetuksen N:o 1186/2009 3 artiklassa tarkoitetun vakituisen asuinpaikan käsitettä, kun otetaan huomioon, että *Gerechthof Amsterdam* (Amsterdamin ylioikeus), jonka tuomio on ennakkoratkaisua pyytäneessä tuomioistuimessa olevan oikeudenkäynnin kohteena, on katsonut, että tilanteessa, josta pääasiassa on kyse, etusija on annettava mainituille henkilökohtaisille siteille.
- 36 Tältä osin on todettava, että tuomiosta *Louloudakis* (C-262/99, EU:C:2001:407, 53 kohta) ja tuomiosta *Alevizos* (C-392/05, EU:C:2007:251, 61 kohta) seuraa, että kyseinen etusija perustuu direktiivin 83/182 7 artiklan 1 kohdan ja direktiivin 83/183 6 artiklan 1 kohdan tulkintaan. Asetus N:o 1186/2009 ei kuitenkaan sisällä näitä säännöksiä vastaavaa säännöstä.
- 37 Lisäksi on huomautettava, että kyseiset direktiivit koskevat unionissa sovellettavia verovapautuksia, kun taas kyseinen asetus koskee tullittomuutta, jota sovelletaan omaisuuteen, joka tuodaan kolmansista maista unioniin. Mainittujen direktiivien tavoite poikkeaa näin ollen asetuksen N:o 1186/2009 tavoitteesta. Mainittujen direktiivien johdanto-osista nimittäin ilmenee, että niiden tavoitteena on edistää luonnollisten henkilöiden vapaata liikkuvuutta unionin alueella poistamalla verotukselliset esteet toisessa jäsenvaltiossa olevan henkilökohtaisen omaisuuden ja kulkuneuvojen maahantuonnille. Kuten kyseisen asetuksen kolmannelta perustelukappaleesta ilmenee, asetuksen tarkoituksena on sitä vastoin myöntää unioniin suuntautuvalla kolmansista maista peräisin olevan sellaisten tavaroiden tuonnille, joiden luonne tai määrä ei kyseisen asetuksen 2 artiklan 1 kohdan c alakohdan mukaisesti ilmennä mitään kaupallista tarkoitusta, tullittomuus silloin, kun näiden tavaroiden tuonnin erityisedellytykset ”eivät vaadi talouden suojelemiseksi tavallisesti toteutettavia toimenpiteitä”.
- 38 Tässä tilanteessa direktiivin 83/182 7 artiklan 1 kohdassa ja direktiivin 83/183 6 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun vakituisen (ts. pysyvän) asuinpaikan käsitteen tulkintaa, jonka mukaan silloin, kun asianomaisen henkilön etujen pysyvää keskusta ei voida paikallistaa, etusija on annettava henkilökohtaisille siteille, ei voida soveltaa asetuksen N:o 1186/2009 3 artiklassa tarkoitetun vakituisen asuinpaikan käsitteeseen.
- 39 Tästä seuraa, että asetuksen N:o 1186/2009 3 artiklassa tarkoitettuna vakituisena asuinpaikkana on pidettävä sitä paikkaa, johon asianomainen henkilö on perustanut etujensa pysyvän keskuksen. Sen määrittämiseksi, onko kyseinen vakituinen asuinpaikka kolmannessa maassa mainitussa 3 artiklassa säädetyn tullittomuuden soveltamista varten, on otettava huomioon kaikki merkitykselliset tosiseikat, mukaan lukien ne tosiseikat, joihin on viitattu esimerkkeinä tuomiossa *Louloudakis* (C-262/99, EU:C:2001:407) ja tuomiossa *Alevizos* (C-392/05, EU:C:2007:251) ja jotka on mainittu tämän tuomion 33 kohdassa, ilman, että etusija olisi annettava henkilökohtaisille siteille.
- 40 Tämän tarkastelun yhteydessä on todettava, että asetuksessa N:o 1186/2009 annetaan erityinen merkitys sille, kuinka kauan asianomainen henkilö on oleskellut kyseisessä kolmannessa maassa. Mainitun asetuksen 5 artiklan 1 kohdassa säädetään näin ollen, että saman asetuksen 3 artiklassa säädettyä tullittomuutta voidaan soveltaa ainoastaan henkilöihin, joilla on ollut pysyvä asuinpaikka

unionin tullialueen ulkopuolella keskeytyksettä vähintään kaksitoista kuukautta. Vastaavasti Tulliyhteistyöneuvosto, josta on tullut Maailman tullijärjestö (WCO), jonka jäseneksi unioni on hakenut ja joka hyväksyi kyseisen hakemuksen vuonna 2007, on 5.12.1962 päivätyssä suosituksessaan, joka koskee tullittomuuden myöntämistä asuinpaikan muuton yhteydessä tuodulle irtaimelle omaisuudelle, että tullittomuuden edellytykseksi voidaan muun muassa asettaa riittävänä pidetty oleskelu ulkomailla.

- 41 Kun kaikki edellä esitetyt näkökohdat otetaan huomioon, toiseen kysymykseen on vastattava, että sellaisessa tilanteessa, josta on kyse pääasiassa ja jossa asianomaisella on kolmannessa maassa sekä henkilökohtaisia että ammatillisia siteitä ja jäsenvaltiossa henkilökohtaisia siteitä, on sen määrittämiseksi, onko asianomaisen henkilön asetuksen N:o 1186/2009 3 artiklassa tarkoitettu vakituinen asuinpaikka kolmannessa maassa, annettava merkityksellisten tosiseikkojen kokonaisarvioinnin yhteydessä erityinen merkitys sille, kuinka kauan asianomainen henkilö on oleskellut kyseisessä kolmannessa maassa.

Oikeudenkäyntikulut

- 42 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (neljäs jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

- 1) **Yhteisön tullittomuusjärjestelmän luomisesta 16.11.2009 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1186/2009 3 artiklaa on tulkittava siten, että kyseisen artiklan soveltamisen kannalta luonnollisella henkilöllä ei voi olla vakituista asuinpaikkaa samanaikaisesti jäsenvaltiossa ja kolmannessa maassa.**
- 2) **Sellaisessa tilanteessa, josta on kyse pääasiassa ja jossa asianomaisella on kolmannessa maassa sekä henkilökohtaisia että ammatillisia siteitä ja jäsenvaltiossa henkilökohtaisia siteitä, on sen määrittämiseksi, onko asianomaisen henkilön asetuksen N:o 1186/2009 3 artiklassa tarkoitettu vakituinen asuinpaikka kolmannessa maassa, annettava merkityksellisten tosiseikkojen kokonaisarvioinnin yhteydessä erityinen merkitys sille, kuinka kauan asianomainen henkilö on oleskellut kyseisessä kolmannessa maassa.**

Allekirjoitukset